

1. Co jsou brakteáty?

- b) Brakteáty byly stříbrné jednostranné mince velmi tenkého střížku, jejichž ražbu zahájil český panovník Přemysl Otakar I. (1197–1230). Raženy byly v letech cca 1210 až 1300. V této době se označovaly jako denáry, neboť název brakteát pochází až z doby humanismu podle latinského výrazu „bractea“, tj. tenký kovový plíšek. Označovaly se také jako plecháče.

2. Který panovník a ve kterém roce začal razit pražské groše?

- c) Pražský groš byl zaveden českým králem Václavem II. (1283–1305) v rámci mincovní reformy provedené v roce 1300. Přípravou reformy byli pověřeni odborníci z Itálie Rinieri, Appardo a Cino. Vzorem pro pražské groše byly tourské těžké groše („grossus denarius turnosus“) francouzského krále Ludvíka IX. (1226–1270).

3. Jak se jmenoval autor prvních československých papírových platidel?

- b) Alfons Mucha byl jako světově proslulý umělec osloven k vytvoření prvních československých platidel již v roce 1918, tehdy se však jednalo o tzv. obchodní platidla připravovaná Zemskou bankou království Českého. Bylo tedy přirozené, že ve své práci pokračoval i po vzniku československé měny v únoru 1919.

4. Jak se nazývaly zlaté mince, jejichž ražba byla v českých zemích zahájena za vlády Karla IV.?

- a) V roce 1353 navázal Karel IV. (1346–1378) na ražbu zlatých mincí svého otce Jana Lucemburského (1310–1346). Na rozdíl od něho však nechával razit zlaté mince inspirované benátskými zlatými ražbami – dukáty, resp. zecchino (zechyn). Název dukát pocházel z latinského opisu na minci, v němž se nacházelo slovo DUCAT.

5. Kde byla vytištěna československá platidla vydaná při peněžní reformě v 50. letech minulého století?

- b) Vzhledem k tomu, že peněžní reforma měla být provedena v maximálním utajení, byla také výroba nových peněz zadána do zahraničí. Vzhledem k tomu, že s přípravou reformy významně napomáhali sovětsí poradci, bylo jen přirozené, že nové československé peníze vzniknou právě v SSSR. Zatímco papírová platidla byla vytištěna v tiskárně Goznak v Moskvě, ražbu mincí zajistila mincovna v Leningradu.

6. Kdo stál v čele Národní banky Československé?

- b) Tak jako v případě většiny cedulových bank i v ČSR byl do čela Národní banky Československé jmenován guvernér jako zástupce zájmů státu. Byl jmenován na dobu pěti let prezidentem republiky na návrh vlády. Jeho úkolem bylo pečovat o výkon a zachování zákonných práv a povinností banky, dohlížet na jednání celé bankovní správy a řídit jednání všech bankovních orgánů. Veškerá rozhodnutí a usnesení banky nabývala účinnosti jen s jeho souhlasem.

7. Jak se jmenoval vedoucí orgán Národní banky Československé?

- a) Bankovní rada představovala vedoucí orgán Národní banky Československé, který se skládal z deseti či jedenácti členů. Čtyři (guvernér a tři další členové) zastupovali stát a šest volila valná hromada. Poslední, jedenáctý člen mohl být v případě potřeby „kooptován“ (vybrán) bankovní radou. K úpravě počtu členů bankovní rady na dvanáct došlo až v únoru 1939 v souvislosti se získáním autonomie Slovenska.

8. Jakou právní formu měla Národní banka Československá?

- b) Národní banka Československá byla podle zákona ř. 347/1920 Sb. z. a n. akciovou společností. Zatímco třetinu akcií držel stát, zbylé dvě třetiny byly v držení soukromých akcionářů. Důvodem pro zvolenou právní formu byla představa, že pouze cedulová banka v podobě soukromoprávního subjektu bude schopna vzdorovat politickým tlakům.

9. Jaká instituce byla v březnu 1919 ustavena pro správu měny?

- c) Bankovní úřad ministerstva financí plnil v letech 1919–1926 úkoly státní cedulové banky, která měla za úkol stabilizovat československou korunu a následně ji přivést ke zlaté paritě. Spravoval jej ministr financí, zprvu přímo a později od května 1919 prostřednictvím Bankovního úřadu při ministerstvu financí.

10. Jak se nazýval orgán, který spravoval v letech 1945 až 1948 cedulovou banku?

- b) Po osvobození Československa v roce 1945 byla do cedulové banky dosazena tzv. dočasná správa, která vykonávala pravomoci všech jejích dřívějších statutárních orgánů (valné hromady, bankovní rady, revidujícího výboru i guvernéra). Její činnost byla ukončena až v roce 1948 po nabytí účinnosti zákona č. 38/1948 Sb., o Národní bance Československé. Tehdy byla obnovena jako vedoucí správní orgán banky bankovní rada a jako dozorčí orgán revidující výbor.

